

Schriftelijke vragen art. 33

Indiener: Bennie Morsink en Stefan Wallerbos BBBL

Datum indiening vraag: 13 april 2023

Datum verzending antwoord: 26 april 2023

Onderwerp: Project Herstel landschapselementen

In de raadsbrief van 28 september 2022 is de raad geïnformeerd over project “Herstel Landschapselementen”. In deze brief wordt gesproken over het bermbeheer buitengebied en de Bomenverordening.

Vraag 1:

Het is ons bekend dat Jacobskruid een inheemse soort is en er geen wet- of regelgeving is die gemeentelijke overheid verplicht tot bestrijding van deze plant. Jacobskruid gedijt goed in voedselarme grond dat ontstaat door het nieuwe ecologische beheren en maaien van bermen. Veel agrariërs maken zich zorgen omdat Jacobskruid giftig is. In de raadsbrief en het coalitieakkoord staat geschreven dat in het buitengebied wordt gestreefd naar een werkbare situatie voor agrariërs met behoud van natuur en landschap.

- a. Welke maatregelen heeft u genomen of gaat u nog nemen om Jacobskruid beheersbaar te houden?
- b. Bent u bereid agrariërs gemeentelijke bermstroken in het beheer te geven in het kader van de groenblauwe dooradering?
- c. Wanneer gaat u het ecologisch bermbeheer evalueren?

Antwoord (in te vullen door college):

a. In december 2022 hebben we binnen onze organisatie gesproken over de problematiek rond het Jacobskruiskruid en bekeken wat we hieraan kunnen doen als het gemeenteground betreft. Daarbij is voorzichtigheid geboden, omdat het Jacobskruiskruid voor de biodiversiteit een belangrijke plant is. Er is door ons toegezegd te kijken of we de ‘echt grote haarden’ kunnen aanpakken, waarbij er vanuit LTO / VKA aangegeven moet worden waar deze haarden zich bevinden. Wij beoordelen vervolgens of we daar een actie op gaan zetten. Onze buitendienst heeft de benodigde capaciteit onder voorwaarde dat het vroegtijdig ingepland kan worden. Op dit moment zijn we ook bezig met het opstellen van een nieuw bermbeleid en -beheerplan 2024-2031 dat aan u wordt voorgelegd begin 2024. De omgang met het Jacobskruiskruid krijgt daarin aandacht en bovengenoemde aanpak wordt onderdeel van het plan.

b. We geven op dit moment geen bermen of overige publieke gronden langs wegen in gebruik bij derden. Daar hebben we een drietal redenen voor:

- Bermen zijn onderdeel van de weg, vaak liggen er nutsvoorzieningen en in bijna de helft van alle bermen staan waardevolle houtopstanden en/of landschapselementen
- Bermen hebben een openbare functie (landschap, cultuurhistorie, beleving, biodiversiteit etc). De groenblauwe dooradering is vooral bedoeld om landschapselementen aan te leggen op agrarische gronden.
- Versnipperd beheer leidt tot een grote administratieve last en dito kosten. Bovendien worden de werkzaamheden daardoor moeilijker in te plannen en te controleren.

c. In 2022 hebben we veel energie gestoken in het compleet en correct inzichtelijk maken van het gemeentelijke bermenareaal. Aansluitend hebben we de eerste jaren waarin we ecologisch beheer hebben toegepast (2020 en 2021) breed geëvalueerd. Daaruit bleek dat er relatief veel bermen waren waar ecologisch beheer in theorie kansrijk was, maar in de praktijk moeilijk (of niet) uitvoerbaar bleek. In 2022 en 2021 hebben we ongeveer 35% van de berm lengten daadwerkelijk ecologisch beheerd. Met de resultaten van de evaluatie en het met het nu complete en correcte areaal hebben we de aanpak voor 2023 gemaximaliseerd. Met de huidige capaciteit en machinerie beheren we ongeveer 42% van de berm lengten vanaf nu ecologisch. De resultaten van de evaluatie nemen we op in het nieuwe bermbeheerplan. Deze werkwijze (met 42% resultaat) nemen we als basisscenario op in dat plan dat de komende maanden wordt opgesteld. Het plan krijgt bovendien een aantal opties om de inzet en het resultaat te vergroten.

Vraag 2:

In het coalitieakkoord staat geschreven dat bempalen overbodig worden zodra het RVO, zoals afgesproken, gebruik gaat maken van de gedigitaliseerde kadastrale grenzen.

- a. De pilot vanuit RVO is afgerond. Maakt het RVO inmiddels gebruik van deze gedigitaliseerde kadastrale grenzen? Zo nee, om welke reden niet?
- b. Hoeveel hectare grond heeft Gemeente Berkelland tot nu toe weer terug in bezit genomen?
- c. Hoeveel hectare grond die terug in bezit is genomen door de gemeente en afgezet is met de bekende bempalen, is door agrariërs meegerekend als plaatsingsruimte mest?

Antwoord:

- a. RVO maakt ondanks onze herhaalde oproep nog geen gebruik van gedigitaliseerde kadastrale grenzen. RVO heeft nog geen besluit genomen of ze deze in de toekomst gaan gebruiken. De reden hiervoor is ons niet bekend. Wij onderzoeken op dit moment hoe wij onze eigendommen als zodanig geregistreerd kunnen krijgen bij RVO. Mogelijk moet dit handmatig per perceel gebeuren wat een forse tijdsinvestering betekent.
- b. Over een afstand van 33 kilometer en gemiddeld 3 meter breed zijn gemeentelijke gronden (bermen) opnieuw uitgezet. Totale oppervlakte bedraagt ca. 12 hectare.
- c. Het overgrote deel (80-90%) van de opnieuw uitgezette bermen is afkomstig van kaartmateriaal van RVO (Agrarisch Areaal Nederland). De gemeentelijke eigendomskaart is vergeleken met deze kaart van RVO. De Agrarische Areaal kaart bepaalt de plaatsingsruimte voor mest. Als een gemeentelijke

berm geen onderdeel meer uitmaakt van het Agrarisch Areaal Nederland wordt deze door RVO niet meer meegenomen in de plaatsingsruimte mest.

Vraag 3

Op verschillende plekken in de gemeente Berkelland zijn de afgelopen jaren bomenrijen, bosjes, houtwallen of houtsingels veranderd of weggehaald. In sommige gevallen is hier geen vergunning voor aangevraagd. In 2022 is er €75.000 beschikbaar gesteld voor externe inhuur (bureau EIFFEL) om urgente en meest in het oog springende situaties aan te pakken. De inventarisatie heeft plaatsgevonden, de communicatiestrategie is bepaald en de algemene brieven zijn verstuurd. Halverwege juli 2022 is het project tijdelijk stilgelegd en medio september 2022 is het project weer opgestart.

- a. Was het project voor 1 maart 2023 afgerond en zijn met alle grondeigenaren afspraken gemaakt over herplant? Zo nee, wat is de oorzaak hiervan?
- b. Is het budget nog beschikbaar en hoe ziet het verdere plan van aanpak eruit?
- c. Is de Bomenverordening inmiddels opgesteld en of geactualiseerd?
- d. Wanneer wilt u breder communiceren over het project en de behaalde resultaten?

Antwoord:

- a. *De gemeenteraad heeft in 2021 budget beschikbaar gesteld om projectmatig de grootste aantastingen van landschapselementen te laten herstellen. Hiervoor hebben wij extern ingehuurd. De datum van 1 maart 2023 was de einddatum voor het externe bureau en gekoppeld aan het einde van het plantseizoen. Eind 2022 werd duidelijk dat het project binnen de geplande tijd niet zou leiden tot het gewenste resultaat. Een aantal locatiebezoeken is uitgesteld in verband met de maatschappelijk onrust rond stikstof. Bij een aantal oudere dossiers bleek er meer geschiedenis te zijn dan in het dossier aanwezig waardoor onze eigen medewerkers meer betrokken moesten worden. Tot slot bleek het bleek het overleg over herplant meer vragen en mogelijke alternatieven op te leveren dan van te voren ingeschat. Daarom is de samenwerking met het externe bureau beëindigd en zijn de nog te verrichten werkzaamheden toegevoegd aan de reguliere werkvoorraad. Onze eigen medewerkers pakken dit nu verder op. Omdat dat naast de reguliere werkzaamheden moet gebeuren, leidt dit tot een langere doorlooptijd. Herplant moet in de herfst en winter plaatsvinden en het plantseizoen 2022/2023 is al afgelopen. Wij streven er naar om de nog uit te voeren herplant in plantseizoen 2023/2024 te laten realiseren. Na controle op herplant is het ook gebruikelijk te controleren of deze daadwerkelijk is aangeslagen voordat een dossier wordt gesloten. Omdat deze controle een jaar later plaatsvindt bekijken we nog op welke wijze we rapporteren over voortgang en afronding.*
- b. *Een deel van het projectbudget is nog beschikbaar en wordt gebruikt voor inhuur in de interne organisatie om de extra werkzaamheden op te kunnen vangen.*
- c. *Op dit moment wordt gewerkt aan een herziening van de bomenverordening die in de loop van dit jaar aan u wordt voorgelegd.*
- d. *Zoals onder 3a aangegeven zijn de resultaten van het project herstel landschapselementen//rode stippen kaart niet eerder dan voorjaar 2024 in grote lijnen bekend. Daarna kan daarover gecommuniceerd worden.*